

Białoruś: aresztowanie obrońcy praw człowieka Alesia Bialackiego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 września 2011 r. w sprawie Białorusi: aresztowanie obrońcy praw człowieka Alaksandra Bialackiego

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Białorusi, w szczególności z 12 maja 2011 r.¹, 10 marca 2011 r.², 20 stycznia 2011 r.³ i 17 grudnia 2009 r.⁴,
 - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Białorusi przyjęte na 3101. posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych w dniu 20 czerwca 2011 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r. oraz deklarację ONZ w sprawie obrońców praw człowieka z grudnia 1988 r.,
 - uwzględniając rezolucję w sprawie wolności zrzeszania się w Republice Białorusi, przyjętą przez konferencję organizacji pozarządowych Rady Europy w dniu 22 czerwca 2011 r.,
 - uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z dnia 17 czerwca 2011 r. potępiającą łamanie praw człowieka przed wyborami prezydenckimi na Białorusi, podczas tych wyborów i po ich zakończeniu, a także wzywającą rząd Białorusi do zaprzestania prześladowania przywódców opozycji,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Catherine Ashton z dnia 5 sierpnia 2011 r. w sprawie aresztowania Alaksandra Bialackiego na Białorusi,
 - uwzględniając art. 122 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że na mocy porozumień międzynarodowych Białoruś zobowiązała się do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, w tym demokracji, rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności;
- B. mając na uwadze, że obrońca praw człowieka oraz dyrektor Centrum Obrony Praw Człowieka „Wiosna” i wiceprzewodniczący Międzynarodowej Federacji Praw Człowieka (FIDH) Alaksandr Bialacki po przetrzymaniu w ośrodku detencyjnym białoruskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych został aresztowany w Mińsku w dniu 4 sierpnia 2011 r. pod formalnym zarzutem uchylania się od zapłacenia wysokiej kwoty podatku („zatajenie zysków na wyjątkowo dużą skalę”), a 12 sierpnia 2011 r. – skazany na podstawie części II art. 243 białoruskiego kodeksu karnego; mając na uwadze, że grozi mu kara do pięciu lat „ograniczenia wolności” lub od trzech do siedmiu lat pozbawienia wolności i konfiskata mienia, w tym nieruchomości, skąd centrum „Wiosna” prowadzi działalność;

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0244.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0099.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0022.

⁴ Dz.U. C 286 E z 22.10.2010, s. 16.

- C. mając na uwadze, że funkcjonariusze Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego (KGB) i Departamentu Dochodzeń Finansowych Komitetu Kontroli Państwowej przeprowadzili nalot na prywatne posiadłości Alaksandra Bialackiego w Mińsku, jego dom w Rakowie i biuro centrum „Wiosna” w Mińsku, a także mając na uwadze, że skonfiskowano jego komputer i inne materiały;
- D. mając na uwadze, że w dniu 16 sierpnia 2011 r. sędzia rejonowy w Mińsku odrzucił wniosek prawnika Alaksandra Bialackiego o zwolnienie obrońcy praw człowieka za kaucją, a także mając na uwadze, że na początku tego tygodnia przedłużono do dwóch miesięcy okres tymczasowego aresztowania Alaksandra Bialackiego;
- E. mając na uwadze, że aresztowanie miało miejsce w związku z tym, że niektóre państwa członkowskie UE ujawniły władzom Białorusi szczegóły dotyczące kont bankowych Alaksandra Bialackiego; mając na uwadze, że poszukując tych informacji, władze Białorusi skorzystały ze współpracy międzynarodowej w oparciu o dwustronną umowę o pomocy prawnej, wykorzystując system międzynarodowych procedur i porozumień dotyczących przelewów finansowych, które mają służyć śledzeniu terrorystów i przestępców, do przejęcia pełnej kontroli nad pozarządowymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i białoruską opozycją demokratyczną oraz do zdyskredytowania pomocy UE dla białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego;
- F. mając na uwadze, że białoruskie władze skarbowe zinterpretowały kwoty znajdujące się na rachunkach Alaksandra Bialackiego jako jego osobisty dochód i oskarżyły go o zatajenie ich;
- G. mając na uwadze, że władze Białorusi systematycznie odmawiają zarejestrowania na szczeblu krajowym prawie wszystkich organizacji praw człowieka w tym kraju (centrum „Wiosna” trzykrotnie odmówiono rejestracji w ciągu ostatnich lat); mając na uwadze, że w związku z tym oraz ze względu na fakt, że pomoc zagraniczna dla organizacji pozarządowych na Białorusi (w przypadku centrum „Wiosna” chodzi o fundusze umożliwiające mu udzielanie pomocy ofiarom masowych represji reżimu białoruskiego po wyborach prezydenckich w grudniu 2010 r.) musi zostać zatwierdzona przez władze tego kraju, obrońcy praw człowieka są zmuszeni do otwierania rachunków w krajach ościennych, aby móc skutecznie pomagać przedstawicielom niezależnego społeczeństwa obywatelskiego;
- H. mając na uwadze, że napastowanie obrońców praw człowieka i działaczy jest systematyczne i powszechne; mając na uwadze, że pojawiły się niedawno doniesienia dotyczące prześladowania obrońców praw człowieka, dziennikarzy i działaczy domagających się uwolnienia Alaksandra Bialackiego, w których była również mowa o aresztowaniach, zatrzymaniach, przesłuchaniach, nakładaniu grzywien lub konfiskacie materiałów drukowanych; mając na uwadze, że jedna z tych osób, mianowicie Wiktar Sazonau, oczekuje obecnie na rozprawę;
- I. mając na uwadze, że sprawa Alaksandra Bialackiego wpisuje się w szerszy kontekst długotrwałych i nieustających prześladowań społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka po wyborach prezydenckich w grudniu 2010 r., co prowadzi do dramatycznego pogorszenia się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz swobód obywatelskich i politycznych na Białorusi;
- J. mając na uwadze, że wielu działaczy opozycji, w tym byłych kandydatów na urząd

prezydenta, dziennikarzy i obrońców praw człowieka, zatrzymano z powodu ich udziału w pokojowej powyborczej demonstracji w dniu 19 grudnia 2010 r. w Mińsku pod zarzutem „organizowania masowych rozruchów” oraz ukarano bezzasadnie surowymi wyrokami pobytu w kolonii karnej o zaostrzonym lub średnim rygorze bezpieczeństwa; mając na uwadze doniesienia o tym, że niektórych z nich poddawano torturom fizycznym i psychicznym, nie udzielano im należytej pomocy prawnej ani medycznej bądź odesłano do więzienia po poważnych operacjach bez zapewnienia odpowiednich warunków rehabilitacji;

1. wyraża głębokie zaniepokojenie pogorszeniem się sytuacji obrońców praw człowieka na Białorusi; zdecydowanie potępia niedawne aresztowanie dyrektora Centrum Obrony Praw Człowieka „Wiosna” Alaksandra Bialackiego i skierowane przeciwko niemu zarzuty, a także nieprzestrzeganie przez władze Białorusi podstawowych praw, takich jak wolność zgromadzeń i wolność słowa;
2. ubolewa nad faktem, że władze Białorusi z uporem odmawiają zalegalizowania niezależnych organizacji praw człowieka w swoim kraju, uniemożliwiając im działalność przez wprowadzanie represyjnych przepisów, których celem jest zamknięcie ust działaczom społeczeństwa obywatelskiego, a następnie posługują się groźbą sankcji karnych, aby zastraszać obrońców praw człowieka;
3. ze względu na bezprzykładne rozgromienie społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi po wyborach prezydenckich w grudniu 2010 r. uważa, że proces karny przeciwko Alaksandrowi Bialackiemu ma podtekst polityczny, a jego celem jest utrudnienie mu prowadzenia legalnej działalności w charakterze obrońcy praw człowieka;
4. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Alaksandra Bialackiego z aresztu oraz do umorzenia śledztwa i wycofania wszystkich zarzutów przeciwko niemu;
5. potępia akcję skierowaną przeciwko Centrum Obrony Praw Człowieka „Wiosna” i wzywa władze Białorusi do zaniechania wszelkich form napastowania Alaksandra Bialackiego, centrum „Wiosna” i jego pracowników, a także wszystkich innych obrońców praw człowieka i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w kraju, jak i do przestrzegania rządów prawa;
6. wzywa władze Białorusi do uchylenia artykułu 193-1 białoruskiego kodeksu karnego, który zabrania organizowania działalności niezarejestrowanych stowarzyszeń o charakterze publicznym i brania w niej udziału, gdyż zapis ten jest sprzeczny z międzynarodowymi standardami w odniesieniu do wolności zrzeszania się i stanowi naruszenie przez Białoruś zobowiązań wynikających z członkostwa w OBWE i ONZ;
7. podkreśla, że pomoc prawna państw członkowskich UE dla Białorusi nie powinna stać się narzędziem prześladowań politycznych i represji;
8. ubolewa nad faktem, że władze Białorusi świadomie dopuściły się nadużyć, wykorzystując do osiągnięcia swoich celów prawo oraz mechanizmy dwustronne i międzynarodowe;
9. wzywa władze Białorusi do przestrzegania wszystkich zapisów zawartych w deklaracji ONZ na temat obrońców praw człowieka oraz do zagwarantowania poszanowania zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności bez względu na sytuację, stosownie do Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz międzynarodowych i

regionalnych instrumentów na rzecz praw człowieka, ratyfikowanych przez Białoruś;

10. wzywa władze Białorusi do wprowadzenia zmian w prawie białoruskim, zwłaszcza w odniesieniu do wolności zrzeszania się i wolności słowa, aby dostosować je do międzynarodowych standardów, a zanim zmiany te wejdą w życie – do powstrzymania się od nadużywania tego prawa;
11. wzywa Radę, Komisję i wysoką przedstawiciel do zwiększenia presji na władze Białorusi poprzez rozszerzenie zakazu wydawania wiz i zamrożenie dalszych aktywów, tak aby sankcje te objęły osoby odpowiedzialne za aresztowanie i prześladowanie Alaksandra Bialackiego;
12. podkreśla, że w związku z ciągłymi i bezprzykładnymi represjami w stosunku do opozycji i społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi UE musi wspierać proces budowania demokracji na Białorusi i znaleźć nowe sposoby udzielania pomocy białoruskiemu społeczeństwu obywatelskiemu i niezależnym mediom w ich działaniach na rzecz uwrażliwienia na tę kwestię opinii publicznej;
13. wzywa uczestników szczytu partnerstwa wschodniego, który odbędzie się w Warszawie w dniach 28–29 września 2011 r., do zwiększenia pomocy dla białoruskiej opozycji demokratycznej i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, jak i do nawiązania trwałych kontaktów, aby wesprzeć i wzmocnić ich wysiłki na rzecz wprowadzenia demokracji;
14. wzywa władze Białorusi do zagwarantowania należytej pomocy prawnej i medycznej wszystkim więźniom politycznym oraz do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia ich, a także do oczyszczenia ich ze wszystkich zarzutów i przywrócenia im pełni praw obywatelskich;
15. podkreśla, że potencjalne zaangażowanie UE na rzecz Białorusi powinno być ściśle uzależnione od spełnienia określonych warunków oraz uwarunkowane zobowiązaniem się Białorusi do przestrzegania demokratycznych norm, praw człowieka i praworządności, zgodnie ze wspólną deklaracją ze szczytu partnerstwa wschodniego, który odbył się w Pradze w dniu 7 maja 2009 r., podpisaną również przez rząd Białorusi;
16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich, zgromadzeniom parlamentarnym OBWE i Rady Europy oraz rządowi i parlamentowi Białorusi.